

**AJUNTAMENT DE
LES BORGES DEL CAMP**

**PATRONAT
MUNICIPAL
DE CULTURA
ESPORTS I FESTES**
LES BORGES DEL CAMP

XVII Premi Literari Les Borges del Camp 2006

MENCIÓ ESPECIAL NARRACIÓ

**Una road-story sense
persecucions frenètiques
ni bars de carretera**

d'Albert Pijuan i Hereu

© Text: Albert Pijuan i Hereu
© Edició: Ajuntament de les Borges del Camp

Una road-story sense persecucions frenètiques ni bars de carretera

La prova d'accés consistia en escriure un relat breu sobre un viatge. Què més fàcil que muntar-se a un tren i escriure totes les històries que s'hi podien trobar, del ciutadà quotidià, que en deien. Llavors, el meu treball havia de centrar-se en l'observació activa, i la cosa ja sortiria per sí sola. Senzill, oi?

Conseqüent amb aquesta impressió meva vaig pujar al tren a l'estació d'origen amb la intenció d'anar de punta a punta de la línia fins que la història estigués enllestida. Em vaig acomodar, per dir-ho d'alguna manera, al seient de plàstic dur, deixant uns espais de distància respecte una vella que seia a l'altre cantó de la filera. Temperatura adequada, ambient sonor acceptable, una lleu ferum a humitat ressuada, un bloc de notes per estrenar i el llapis de les ocasions especials: som-hi.

“

”

La punta del llapis se'm va quedar glaçada sobre la blancor del paper. *Horror vacuis* total. No passa res, em consolava, el que més costa escriure és la primera majúscula; i tampoc calia que fos una majúscula, una simple “r” serviria. Llibertat creativa, tu! Una dona acompanyada del seu presumpte fill va irrompre a l'escena; seu al meu costat, com si no hagués prou espai a la resta del vagó. Tanmateix quedaven confirmats els

avantpassats simiescos de l'espècie humana: la criatura corria a quatre potes tren a través, enfilant-se pels agafamans, les papereres, saltant de cap en cap dels viatgers, seient a l'espatlla de sa mare. Però la dona estava més preocupada de la meua mà inerta que d'aquella inquietud que tenia per fill. D'alguna manera havia de trencar el gel, no amb la dona, sinó amb la història: no podia passar-me tot el dia astorat davant d'un full en blanc. Em va venir a la ment un article que havia llegit en una de les moltes crisis d'inspiració que assegurava que el més important era escriure la fatídica primera frase, que després tot sortiria per sí sol de forma imparabile, així que:

“Abans que arrenqués el tren, una dona amb arracades com paelles i els texans marcant cada variu s'assegué al meu costat. Duia una canalla importada del cor de la jungla, criada pel mateix Baboo, que no parava de destrossar els ànims dels humils passatgers que prou en tenien amb les seves penes com per, a sobre d'haver pagat el bitllet, suportar aquell homínid bavós.”

Una bufetada em va interrompre inesperadament el flux d'idees. El tren just acabava d'arrencar.

- Perdona, això de les varius anava per mi? – vaig assentir davant el temor a més represàlies, cosa que resultà contraproductiu doncs em va tornar a bufetejar, ara a l'altre galta.- On anirà a parar aquest país que et desprecien per haver-te de passar 17 hores treballant de peu. Anem Kevin.- Abans que pogués presentar les meves disculpes es va aixecar i va canviar de vagó tot remugant, arrossegant la criatura que anava penjada del camal del pantalon. Cinc parades és el temps que vaig tardar a desfer-me del color de la vergonya i recuperar la pal·lidesa habitual.

El tren s'anava omplint. Van pujar dos adolescents, traient el plec de panxa per sota la samarreta, l'un rasant-se l'engonal i l'altre mastegant un xiclet pollós. Casualment van anar a jaure al meu costat. Qualsevol cosa podia servir com a font d'inspiració, però aquesta vegada intentaria no sortir-ne estovat:

“ Ja des del principi del viatge, vaig establir una estreta relació amb una parella de joves farcits d'inquietuds. Vaig saber que connectaria amb ells des del principi, quan els nostres ulls havien coincidit furtivament i tímida. La profunditat de ses mirades denotava una experiència i una maduresa exclusiva dels espècimens privilegiats de la Mare Naturalesa, visible només en nonagenaris bregats a base de vida o en aquells óssos grisos sorgits dels boscos ancestrals d'Alaska, mai en dues criatures tan tendres.”

L'esclat de la bombolla del xiclet em va fer sobresaltar. Menys d'un pam separava el meu orifici auditiu del seu orifici bucal. Cinc rosegades i pof, cinc rosegades i pof. Cada dia abans de sortir de casa el devien programar. Cinc rosegades i pof. A cada esclat de xiclet jo feia un vot, ja no de sorpresa sinó com a reacció en forma de tic nerviós.

“Els hi vaig preguntar pels motxilots que carregaven: m'explicaren que acabaven d'arribar de tretze mesos de viatge. Havien anat de Lisboa a Sant Petersburg fent autostop.”

Cinc, pof i tic; cinc, pof i tic.

“Em van narrar com en alguns moments havien estat a punt de rendir-se, com quan els van robar diners i vestimenta en plena ex- RDA, o com quan es van quedar atrapats tota una terrorífica setmana en la teranyina de l'alta burocràcia de Brussel·les.”

Ara l'altre adolescent s'havia baixat sinuosament els pantalons per rascar-se millor l'entreuix alliberant així un flaire que semblava haver estat pres allà durant lustres.

Cinc, pof, tic i raspada; cinc, pof, tic i raspada.

“Els hi vaig dir que tenia molt de mèrit allò que havien fet, així que ¡¡¡vaig agafar el llapis i els hi vaig anar clavant repetidament al coll fins que els hi vaig travessar la vena i van rebregar-se pel terra com dues gallines degollades!!!”

- Voleu fotre el favor d'estar-vos quietes parell de greixosos!!! - El del xiclet es va tombar pausadament cap a mi, amb una mirada com de cansament perpètua que compartia amb el seu amic. Tant podien destrossar-me la figura a garrotades com quedar-se dormits. L'un aturà el programa de rosec, l'altre el de rascat. Es van aixecar, com si anessin sedats, i es van canviar pacíficament de vagó. Encara...

La història no avançava, no s'acabava de desplegar. No tenia més que una trista col·lecció de parts inconnexes i sense sentit. Però sí al meu estat s'hi podia aplicar el mot “desorientació”, pel de l'home que pujava en aquella parada, a banda d'embriac, el concepte es quedava radicalment escuet. Més que en tren semblava que anés en vaixell, topant a banda i banda del vagó, ara groc, ara verd, i amb una mà taponant-se la boca per obstruir les basques. Com era d'esperar, va anar a parar al seient de davant. No sabia quina edat posar-li: tenia la pell de la cara peluda i desgastada, sobre la que penjaven unes bosses dels ulls com dos colls de granota; tenia el front, les mans i les bances plens d'esquitxades de pintura blanca; vestia un jersei de llana desfilat, dels anys vuitantes, i uns pantalons de pana marrons també de l'època. De poc m'emborratxa amb la bafarada que tragué quan es va desplomar sobre el banc gris. Se'm quedà mirant en una postura que semblava indicar reflexió. Com un gat que vol escopir les boles de pèl, l'home va començar a moure la mandíbula intentat trobar la posició adequada per la boca que li permetés emetre sons intel·ligibles:

- Ets tan dolent com diuen?

- Disculpi? – no sabia si s’adreçava a mi o estava dialogant amb ell mateix.
- Sí, sí. No pateixis, ho pots fer molt millor, n’estic segur. Tot es perseverança, sinó fixa’t en mi. Però que no t’enganyin els ulls. Un consell, no busquis tres potes al camí que no toca, segueix l’ovella que surt del ramat, que caurà pel penya-segat, és cert, però les altres acabaran pitjor, segur que sí. I sobretot, no deixis que t’acusin de continuista...
- Comunista serà.
- O consumista, tan se val.- em va agafar la cara i em va fer uns copets paternals – Ei, i pensa qui mana aquí, llobarro, que per alguna raó... Mira que sóc despistat! Jo havia vingut a donar-te una cosa que pot ser que t’ajudi.
- Que m’ajudi en què?
- En què vols que sigui? És que tu també.- va tancar els ulls per pensar profundament o per dormir el pedal. Quan els va tornar a obrir, es va aixecar i, amb moltes penes i treballs, va aconseguir arribar al lavabo, no sense abans endur-se per davant les maletes d’uns estrangers i haver enviant a l’altra punta del vagó el cotxet d’un nadó. Es va tancar dins la cabina i no en va sortir més. La cara de babau que se’m va quedar devia ser de postal.

“El tren avançava cap al seu destí aliè a les històries que hi passaven dins. Em va passar pel cap de fer un llibre recopilatori de filosofia de transport públic. Durant el viatge, havia notat que predominava, no només en mi, sinó en la resta de gent del vagó, un sentiment de desafecció vers la resta d’humans. Em resultava molesta la presència d’altres persones així com la meva presència els repugnava a elles. Malgrat això, es donaven alguns moments en què, per algun motiu, aquest pesar general es trencava, i

es creava una mena d'harmonia indescriptible amb la qual tot s'unia en una sola cosa.

O potser només m'ho semblava a mi, qui sap.”

Ja havia sobrepassat la meitat del viatge i no estava gens satisfet amb el que havia escrit. M'hauria agradat tornar a començar des del principi però amb el que havia après fins ara incorporat. Abans de que pogués arribar a alguna conclusió profitosa, la Reina de Rodalies va entrar al vagó aturant durant uns segons les vides dels viatgers: tota una senyora, ja caducada, maquillada com un ànec, amb una peça de roba que feia la funció de part de dalt difícil de descriure per la munió de teles i colors que s'hi encreuaven i culminant en una faldilla de motius hindús. La seva rutina consistia en anar del llit a la perruqueria i d'allà a l'estació, no se sap si per agafar el tren per anar a treballar o per anar fer la hiena al centre. Mentre creuava el passadís que tenia la mateixa amplada que la Catifa Vermella, anava dedicant als viatgers habituals rialles i gestos de salutació amb el cap, frescos i espontanis, que li feien saltar la cabellera rinxolada vulnerant totes les lleis de la física. Després de respondre amb un altre estirament labial els viatgers tornaven a recuperar la seva fesomia ensopida: fins aquí, el pa de cada dia. Però el que no fou tan rutinari va ser la flatulència que ressonà pel vagó quan la senyora s'ajupí per seure gràcilment al seient de davant meu. Les faldilles van onejar per la lleu brisa i la ferum va eclipsar els centilitres de perfum amb els que s'havia ruixat davant el mirall de la seva Sala de les Aparences. Sis files de seients a la rodona no es van poder contenir la rialla. Just en aquell instant es va crear un d'aquells moments d'harmonia, o almenys això em va semblar.

“Havia servit d'alguna cosa aquell viatge? L'hauria tornat a fer si sabés que en arribar al final acabaria més confós que abans de començar? Si m'ho mirava pel costat bo, bé que havia conegut gent diversa i que havia vist món, però trobava que la història estava

totalment buida, que seguia sense tenir un vertader objectiu ni cap mena de qualitat per la qual valgués la pena malgastar el temps en ella. Mirant-ho així sí que m'havia estat útil aquell viatge: almenys m'havia adonat que no servia per això i ara podria dedicar el meu temps i esforços en alguna altre cosa de més profit.”

- Em sembla que t'equivoques en les conclusions.- vaig seguir la veu fins a l'altre punta del meu banc. Aquella senyora portava allà des de l'inici del viatge, i jo tan sols ni me n'havia adonat. També deuria haver quedat distreta.- N'estàs segur que el viatge no t'ha servit per res més? – la vella sostenia la bossa sobre la falda amb les cames convenientment tancades. Tenia un somriure realment càlid.- Crec que ho has enfocat malament: no has d'entristir-te per no haver aconseguit els teus objectius durant el viatge ja que el viatge és un objectiu en sí mateix!
- Home, vist així. Però és que m'ha quedat un regust més agre que dolç. Jo m'havia creat unes expecta...
- Deixa't estar. Hauries d'estar satisfet, amb història o sense. Vols que t'expliqui la clau de tot?

En aquell moment les llums del tren començaren a pampalluguejar. Una figura difosa i esprimatxada, vestida de negre fantasmal, s'acostava des del final del passadís. De ben segur que allà on trepitjava no hi tornava a créixer l'herba. Es va aturar davant nostre.

- Els bitllets si us plau.- la vella, serena, i jo, nerviós, varem començar a remenar bossa i butxaques. Quan li vaig allargar el meu bitllet vaig adonar-me que el revisor duia cresta a l'estil punk del 78 amb les puntes tenyides de verd.

- Disculpi, no té por que la gent li perdi el respecte per dur aquest pentinat?- la figura em va llançar una mirada que em va deixar clavats al seient. Tot de suor freda començà a vessar-se per cada porus del meu organisme.
- El seu bitllet indica que es troba fora de zona, senyora; m'haurà d'acompanyar.
- Bé, què hi farem. Aquesta és la meua parada, doncs.- vaig poder vèncer la meua paràlisi i la vaig agafar del braç per retenir-la uns segons més.
- Espera, no pot marxar! Quina és la clau? Perquè serveix la clau? Què obre? Obre? - el revisor em va bufetejar la mà perquè la deixés anar.
- Ni clau ni claus. La clau és que no hi ha cap clau. Senyora, faci el favor d'acompanyar-me.- mentre baixaven del tren, la senyora em va dedicar una última mirada, com si m'intentés transmetre algun missatge telepàtic que, malauradament, no vaig captar.

“Sense esma, vaig fer una bola amb els esborranys de tot el viatge. Potser se’n podia salvar alguna cosa, però a qui li importava? Vaig començar a clavar mossegades a la bola i, pesadament, vaig anar engolint línia rere línia. Alguns fragments em va entrar bastant malament, com el paràgraf de la reflexió estúpida sobre l’harmonia entre els passatgers o el tufillo general a metàfora pedant. A aquelles altures el tren ja era buit. Vaig recollir el llapis i el bloc de notes. <Propera parada: final del trajecte>. A vegades, quan menys ho desitges, el viatge arriba a la seva fi. Però aquest no era el cas, encara em quedava el viatge de tornada. Potser el podria dedicar a fer un últim intent, o també podia aprofitar per conversar amb un ancià al costat del qual m’havia assegut quasi sense ni adonar-m’ en.”